

Sekretariát

Rady vlády pro národnostní menšiny

V Praze dne 25. března 2004
k č.j.: 7.814/04-RNR

Z Á Z N A M

z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny (dále jen „Rada“) dne 22. března 2004 (Úřad vlády, nábř. E. Beneše 4, Praha 1)

Přítomní členové Rady:

PaedDr. Jaroslav Müllner (náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy), Ing. Pavel Šafařík (náměstek ministra financí), JUDr. Pavel Zářecký (náměstek ministra vnitra), MUDr. Mario Džunev (zástupce bulharské menšiny), Irena Kuncová (zástupkyně německé menšiny), Rudolf Tancoš a PhDr. Jana Horváthová (zástupci romské menšiny), PhDr. Agáta Pilátová (zástupce rusínské menšiny), Alexej N. Kelin (zástupce ruské menšiny), Vangelis Liolios (zástupce řecké menšiny), Peter Lipták (zástupce slovenské menšiny), MUDr. Jan Jařab (zmocněnec vlády ČR pro lidská práva).

Přítomní hosté:

Mgr. Branka Kubešová (zástupkyně srbské menšiny), PhDr. Helena Nosková, CSc. (zástupkyně slovenské menšiny), Marta Svozilová (dramaturgyně ostravského studia ČT), Ivan Ivanov (zástupce bulharské menšiny), Ing. Štefan Végh (zástupce maďarské menšiny), PhDr. Václav Appl (MK), Tomáš Mičánek (MZV), Klára Tomková (MPSV), JUDr. Pavel Rotyka (MO), PhDr. Karel Tomek (MŠMT), PhDr. Andrej Sulitka, Mgr. Eva Holková a Mgr. Martina Jirašová (pracovníci sekretariátu Rady).

RADA NEBYLA USNÁŠENÍŠCHOPNÁ.

Program jednání:

1. Pracovní verze Druhé periodické zprávy o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin RE
2. Pracovní verze dotazníku k Evropské chartě regionálních či menšinových jazyků
3. Přípomínky ke Statutu výběrové dotační komise MŠMT pro hodnocení projektů předložených v programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy
4. Návrh na změny ve složení výběrových dotačních komisí (MK, MŠMT)
5. Národnostně menšinové vysílání ČT
6. Různé

Schůzi zahájil a řídil místopředseda vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje, předseda Rady vlády pro národnostní menšiny Petr Mareš.

Ad 1

Petr Mareš informoval členy Rady a přítomné hosty o postupu prací na přípravě *Druhé periodické zprávy o plnění zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin RE*. Návrh zprávy zpracoval sekretariát Rady na základě podkladů z resortů a dílčích podnětů členů Rady - zástupců národnostních menšin. Podle časového harmonogramu přípravy zprávy bude návrh tohoto materiálu předložen vládě v červnu t.r.; následně direktoriátu Rady Evropy.

Rozprava

Předběžné připomínky k materiálu postoupil za MŠMT Jaroslav Müllner a za MPSV Ludmila Müllerová. Peter Lipták se vyjádřil k otázce vzdělávání žáků příslušejících k národnostním menšinám v mateřském jazyce (s. 35, bod 3). Podle něj návrh nového školského zákona v § 14 omezuje rozhodování obcí ve věci zřizování škol s výukou v menšinových jazycích, pro-

tože tuto možnost dává pouze obcím, v nichž byl zřízen výbor pro národnostní menšiny. Toto rozhodnutí považuje za krok zpátky oproti stávajícímu stavu.

Petr Mareš na připomínku reagoval informací o tom, že polská menšina si této skutečnosti také všimla. Existuje dohoda s ministryní školství, podle které budou předloženy při projednávání v Poslanecké sněmovně pozměňovací návrhy. Jedním z nich je i otázka stanovení podmínek možnosti zřízení národnostně menšinových škol. Jaroslav Müllner dodal, že zákon byl konzultován s odborníky na legislativu, kteří doporučili současnou verzi návrhu školského zákona, která je v současnosti dostupná na internetu.

Ad 2

Petr Mareš seznámil Radu s dotazníkem-Euromosaic, který byl prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí zaslán sekretariátu Rady. Dotazník zaslalo Research Centre on Multilingualism (Katholieke Universiteit, Brussel), které bylo Evropskou komisí pověřeno zhodnocením situace užívání regionálních či menšinových jazyků v zemích přistupujících do EU. Termín vrácení vyplněného dotazníku je stanoven do 31. března t.r. (původně stanovený termín do 15. března t.r., jak je uvedeno v úvodním komentáři k dotazníku, byl posunut do konce měsíce). Dotazník zpracoval sekretariát Rady pro národnostní menšiny.

Rozprava

Připomínky k materiálu poskytl Jaroslav Müllner, Pavel Zářecký a Peter Lipták. Jejich podněty sekretariát Rady zapracuje. Andrej Sulitka upozornil na to, že z průvodního dopisu k dotazníku není zcela zřejmé, zda jde o vládní či nevládní iniciativu. V následné diskusi někteří členové Rady potvrdili, že dotazník také obdrželi, ale ve většině případů doposud nevyplnili (Jana Horváthová, Helena Nosková, Irena Kuncová).

Ad 3

Vzhledem k tomu, že *Statut výběrové komise MŠMT pro hodnocení projektů předložených v rámci programu Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy* byl předložen členům Rady přímo na jednání 22. ledna 2004, bez možnosti bližšího seznámení se s ním, je zařazen jako samostatný bod na dnešní schůzi. Sporným bodem Statutu je snížení počtu členů komise z řad národnostních menšin na tři.

Rozprava

Připomínky zaslal Peter Lipták, Nad'a Vokušová, Vangelis Liolios a Ludmila Müllerová. Vangelis Liolios oznámil navržení pana Anastasiose Pomakise do výběrové komise MŠMT za řeckou menšinu. K otázce zastoupení slovenské menšiny v komisích, se Peter Lipták i Nad'a Vokušová vyjádřili v tom smyslu, že představitelé slovenské menšiny v současnosti nemají konsensuálně stanoveného zástupce do této komise, a proto doporučují v komisi ponechat stávajícího zástupce (P. Niezgodzkého).

Peter Lipták navrhl rozšířit složení výběrové komise MŠMT o další zástupce národnostních menšin, celkem 7, aby byl poměr členů komise vyrovnaný. Jaroslav Müllner oznámil, že MŠMT dosud neobdrželo žádné podněty ke změně jednacního řádu. Dále upozornil na to, že kdyby v komisi měly být zastoupeny všechny menšiny, musela by být dvacetičlenná. Členové komise by měli dohlížet na správnost procesu výběrového řízení bez ohledu na to, k jaké menšině sami patří. Petr Mareš uzavřel tento bod s tím, že zástupci menšin na minulé Radě prezentovali požadavek širšího zastoupení v komisi MŠMT, a tento požadavek trvá (viz návrh Petra Liptáka). Na obranu předkládaného jednacního řádu vystoupila Helena Nosková, která upozornila na to, že dotazník MŠMT k hodnocení projektu je natolik dobře zpracován, že nedochází ke zkreslení z hlediska menšin. Jaroslav Müllner doplnil tuto informaci o pohled ze strany MŠMT, které se v letošním roce potýká spíše s tím, že není dostatek kvalitních projek-

tů, které splní veškeré náležitosti pro udělení grantu. V prvním kole výběrového řízení pro rok 2004 nebyly finanční prostředky vyčerpány (8 390 tis. Kč na cca 40 projektů), a proto bylo vyhlášeno kolo druhé. Termín podání projektů do II. kola je do 9. dubna 2004. MŠMT pořádá pro zájemce z řad menšinových organizací seminář ke zpracování projektů, který se bude konat 26. března 2004 od 10 do 12 hod. v budově MŠMT, místnost E 106. Vyhlášení výběrového řízení II. kola je uveřejňováno na internetových stránkách MŠMT.

Ad 4

Petr Mareš informoval o tom, že by Rada měla projednat a doporučit návrh změn - zástupců národnostních menšin ve výběrových dotačních komisích MK. Požádal zástupce národnostních menšin, aby se vyjádřili k přehledu členů komisí, který mají v dispozici.

Andrej Sulitka upozornit na negativní reakci na lednové jednání Rady k bodu o zastoupení ve výběrové dotační komisi pro periodický tisk (Oswald, Karel: Střet zájmů ve vydavatelství menšinových periodik?, Romano hangos, č. 3, 11. 2. 2004). Rada by se měla vrátit i k otázce vyloučení možného střetu zájmu u stávajících členů komise pro hodnocení projektů na vydávání periodického tisku.

Rozprava

Helena Nosková se vyjádřila k otázce střetu zájmů v tom smyslu, že je na etice každého člena komise, zda se dostane do střetu zájmů. Dále podala návrh na řešení problému slovenské menšiny se jmenováním zástupce do výběrové komise MK, podle kterého by slovenská menšina jmenovala dva kandidáty, ze kterých by si MK jednoho vybralo.

Peter Lipták požádal o výjimku - prodloužení doby podání návrhu kandidátů o 14 dnů, kdy by slovenská menšina předložila konsensuální návrh člena komise.

Petr Mareš uzavřel tento bod konstatováním, že v tuto chvíli nelze rozhodnout jinak, než počkat na konsensuální návrh ze strany zástupců národnostních menšin.

Ad 5

Petr Mareš uvedl, že Centrum tvorby pro menšiny a náboženství ČT zpracovalo *Přehled o dosavadních národnostně menšinových pořadech ČR*. Tento materiál předal sekretariátu Rady šéfdramaturg ČT Antonín Trš spolu s dramaturgem Filipem Novákem na schůzce dne 13. února 2004, která se uskutečnila v sekretariátu Rady na jejich žádost. Materiál se předkládá Radě k diskusi a očekává se zejména stanovisko zástupců národnostních menšin. Dále požádal Martu Svozilovou, redaktorku-dramaturgyni ostravského studia ČT, která byla pozvána na jednání jako host, aby podala aktuální informace o zajištění národnostně menšinového vysílání ČT.

Rozprava

Marta Svozilová informovala o vysílání magazínu Babylon, který je věnován národnostním menšinám a problematice migrantů v ČR. Magazín Babylon je vysílán jednou týdně, v pátek od 18,40 hod., tento čas byl vybrán záměrně, aby pořad oslovil co nejširší okruh diváků. Ostravské studio má zájem na co nejužší spolupráci s národnostními menšinami, a proto uvítá jakékoliv podněty ze strany členů Rady, popřípadě kontakty, na jejichž základě by bylo možné dále spolupracovat.

Petr Mareš ocenil vstřícnost ostravského studia ČT a jeho přístup k zajištění národnostně menšinového vysílání v ČT.

Andrej Sulitka vznesl dotaz, zda zástupci menšin zmiňované pořady sledují a zda pořady odpovídají jejich představám o vysílání o národnostních menšinách. Irena Kuncová vyjádřila spokojenost s koncepcí pořadů a ocenila, že jsou zaměřeny na majoritní společnost, které se

jinak dostávají často zkreslené informace o životě a aktivitách národnostních menšin. Vangelis Liolios poděkoval tvůrcům za velmi dobře komponovaný program, kde se něco samy o sobě dovídají nejen menšiny, ale také majoritní společnost. Alexej N. Kelin namítl, že tyto pořady patří mezi ty, které „přesvědčují přesvědčené“, nejsou příliš zaměřeny na většinovou společnost, která, podle jeho informací, o ně nejeví zájem.

Marta Svozilová tomuto názoru oponovala tím, že záměr tvůrců je oslovit právě majoritu. Dále se zástupců menšin dotázala, zda jim vyhovuje koncepce prosazování menšinových jazyků v těchto pořadech. Jana Horváthová tuto snahu jednoznačně podpořila.

Andrej Sulitka požádal členy Rady, aby se také vyjádřili k Přehledu o národnostně menšinovém vysílání ČT. Z předloženého materiálu vyplývá, že Centrum tvorby pro menšiny a náboženství nemá jasnou koncepci vysílání pro menšiny a o menšinách. Aby se tento stav mohl vyjasnit nebo změnit, je zapotřebí stanoviska Rady, které by mělo vzejít z připomínek k dokumentu, který mají členové Rady k dispozici.

Alexej N. Kelin považuje pořady zabývající se menšinami za ne příliš koncepční. Bylo by lépe stanovit koncepci, seznamovat s vývojem vztahů, historií apod., což by mělo vést k vzájemnému porozumění.

Petr Mareš prezentoval svou zkušenost s Českou televizí, která v současné době není schopna se k problematice menšinového vysílání vyjadřovat. Tíží ji problémy jako jsou koncesionářské poplatky, reklama apod. Doporučil zaměřit se na spolupráci s ostravským studiem ČT.

V závěru Petr Mareš upozornil na dopis ze dne 8. března 2004, ve kterém oznámil Josef Szymeczek, předseda Kongresu Poláků, že Dana Branná rezignovala na svou funkci v pracovní skupině - poradním orgánu programového ředitele ČT. Na základě usnesení Rady Představitelů Kongresu Poláků číslo VIII/2 ze dne 19. 2. 2004, byl na uvolněné místo vybrán Tadeusz Wantuła. S volbou nového zástupce vyslovila souhlas naprostá většina zástupců organizací sdružených v Kongresu Poláků.

Ad 6 – Různé

- Na jednání Rady byl přítomným rozdán návrh materiálu pro schůzi vlády o změnách ve složení Rady. Vzhledem k tomu, že zástupci bulharské menšiny nepředložili konsensuální návrh kandidáta, vyzval je Petr Mareš, aby v co nejkratším termínu zaslali návrh na jmenování svého člena Rady. Mario Džunev přislíbil, že zástupci bulharské menšiny zašlou návrh do konce tohoto týdne (26. 3. 2004).
- Muzeum romské kultury v Brně - návrh zákona o zřízení státní příspěvkové organizace byl předložen na program schůze vlády dne 21. ledna 2004. Projednávání bylo přerušeno z důvodu, že materiál byl předložen s rozpor; v rámci připomínkového řízení se totiž nepodařilo odstranit rozpor vyplývající ze stanoviska Ministerstva financí. Vzhledem k tomu, že materiál pro schůzi vlády předkládá ministr kultury ve spolupráci s místopředsdou vlády a předsdou Rady, svolal 1. náměstek ministra kultury Z. Novák dne 8. března t.r. pracovní schůzku, které se zúčastnil náměstek ministra financí Jiří Volf, náměstek ministra kultury JUDr. Jiří Richter, náměstek místopředsedy vlády František Kozel a A. Sulitka. Byl přijat závěr, že návrh materiálu bude opětovně předložen na schůzi vlády, a to ve dvou variantách:
 - a) ponechá se stávající řešení, podle něhož se navrhuje zřídit muzeum jako státní příspěvkovou organizaci MK,
 - b) navrhne se zřídit muzeum jako samostatný útvar Moravského zemského muzea v Brně, kterému se rozšíří působnost a navýší rozpočet.

Zástupci Muzea romské kultury si přitom přejí, aby muzeum mělo statut státní příspěvkové organizace MK. Petr Mareš se vyjádřil v tom smyslu, že pokud si část romské menšiny nepřeje variantu b), nenavrhoval by ji.

- Peter Lipták informoval o činnosti Výboru Rady pro samosprávu v roce 2003, konkrétně ze zasedání z 3. března 2004. Zdůraznil, že je třeba zajistit funkční tok informací mezi Výborem a jednotlivými obcemi a najít způsob jak ověřit, že byly výbory ustaveny všude, kde měly být. Komunikace se zastupitelstvy zatím není ideální, ta by uvítala, kdyby jim bylo k dispozici metodické doporučení, jak má výbor fungovat.
- Andrej Sulitka informoval o průběhu přípravy Zprávy o situaci národnostních menšin za rok 2003. Sekretariát Rady připravuje přehled obcí podle statistik ze *Sčítání lidu 2001* s ohledem na zastoupení národnostních menšin. Ve finální fázi je práce na *Sborníku příspěvků ze semináře o implementaci zásad stanovených Rámcovou úmluvou o ochraně národnostních menšin v ČR* (Koloděje, 2003).
- Jana Horváthová pozvala všechny členy Rady na vernisáž výstavy *Děti matky Khálí*, která se bude konat 24. března, t.r., Muzeu romské kultury v Brně. Zahájení další výstavy, *Protirasistický plakát*, je plánováno na 9. dubna 2004.
- Alexej N. Kelin referoval o tom, že licence na rozhlasové vysílání v ruském jazyce, zatím pro území Prahy, je na dobré cestě. Zároveň nabídl zástupcům dalších menšin možnost využití prostoru pro prezentaci na této rozhlasové stanici. Dále požádal o zajištění parkovacích karet na nábřeží pro příští zasedání Rady.

Zaznamenali: Martina Jirasová, Andrej Sulitka

Schválil: Petr Mareš, místopředseda vlády
a předseda Rady vlády pro národnostní menšiny